

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrt leta . . . " 2:50
 Mesečno . . . " 1—
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15—
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ---- popust.
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Seidlerjeva misija — po- nesrečena?

Uradniško ministrstvo na vidiku.

Dr. vitez Seidler se še do danes ni posre-
 čilo sestaviti parlamentarnega ministrstva in se-
 staviti potrebno državno-zborsko večino. Včeraj,
 dne 2. avgusta je imela nemška krščansko-socialna
 zveza v državni zbornici klubovo sejo, v kateri se
 je sprejel sklep, da je stranka sicer pripravljena
 podpirati vlado, a v ministrstvo stranka ne more
 stopiti. Za vstop v vlado se je izjavil pravzaprav
 še samo Nationalverband. Poljski klub odločno
 zahteva večjo vladno skrb za Galicijo in odstra-
 nitev gališke vojaške vlade. Jugoslovanske zahte-
 ve pa so itak bile jasno označene v deklaraciji z
 dne 30. maja. V vlado, katera bi ne bila priprav-
 ljena izpolniti naših celotnih zahtev, pač jugoslo-
 vanski poslanci ne bodo vstopili. Naš jugoslovans-
 ki program je jasen in čist. Čehi in socialni dem-
 okratje tudi ne marajo vstopiti v novo vlado.
 Rusini in Romani pa itak tudi niso posebno vneti
 za vstop v ministrstvo. Širijo se glasovi, da bomo
 vsled ponesrečene Seidlerjeve misije dobili —
 uradniško ministrstvo.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj 2. avgusta.

Rusko in rumunsko bojišče.

Sovražnik je opetovano hudo napadal ob obeh
 straneh doline Casinu. Naše hrabre čete so bile
 zmagovite v protisuunku in v več ur trajajočem boju
 iz bližine. Rusko-rumunske divizije so se morale
 z velikimi izgubami umakniti v svoje postojanke.

Armada generalnega polkovnika pl. Kövessa
 pridobiva v bojih na ozemlju. Višine vzhodno od
 Dragojesa na vogalu treh dežel in ozemlje severno
 od Kimpolunga se nahaja v naši oblasti.

Armada skupina generalnega polkovnika pl.
 Böhm-Ermolli prodira neposredno južno od Dnje-
 stra proti ruski meji. Kot pri izlivu rek Zbruz je
 sovražnik večji del izpraznil.

Italijansko in balkansko bojišče.

Nič pomembnega.

Iz nemškega uradnega poročila.

Berolin, 2. avgusta.

Francosko bojišče.

Na bojišču v Flandriji je prišlo še le proti
 večeru zopet do hudih artilerijskih bojev. Od Lan-
 genmarka do reke Lys več ur trajajoči bobneči
 ogenj, kateremu so sledili novi močni napadi. V
 novih hudih bojih so sovražne divizije bile povsod
 odbite in sovražnik ni imel nikjer uspehov. Južno
 od Filaina in južnovzhodno od Cerny so Francozi
 petkrat brezuspešno navalili na nemške postojanke.
 Istotako so bili brezuspešni sovražni napadi na
 zahodnem bregu reke Moze.

Borba za Černovice

Iz vojnega tiskovnega stana, dne 2. avgusta.

Naša napadalna črta se je pomaknila čisto
 blizu Černovic. Od danes naprej je mesto v ob-
 močju naših topov. Severno od Pruta ležeči del
 Bukovine je skoro popolnoma očiščen sovražnika.
 Napadalne čete, ki prodirajo južno od Dnjestra, so

se že tako približale državnim mejam, da se že tudi
 od severne strani čuti hud pritisk na Černovice.
 — »Az Est« poroča, da so stale naše čete v jutro,
 dne 2. avgusta samo še 12 km pred mestom. Boj
 se vrši za zadnje sovražnikove postojanke zunaj
 mesta.

Koroški Slovenci.

Iz Koroškega se nam piše:

Narod brez lastnih sol, brez svetne inteligen-
 ce, lastnih uradnikov, narod brez vsakih narodnih
 pravic je obsojen na smrt. Tak narod išče zastoj o-
 pore, vztraja, se bori, obupuje in končno omaga.
 Smrt je njegov delež.

Koroški Slovenci smemo reči, da nimamo laji-
 ske inteligence. Kar je je srečno prijedrlo mimo če-
 ri in brezdna germanizacije, je morala čez mejo v
 druge dežele, ali pa mora med nemškim prebivalst-
 vom oddaleč gledati, kako se pripravlja njen narod
 na narodno smrt. Le par izjem v pravem pomenu
 besede je, da so ostali le nižji uradniki — Slovenci
 med Slovenci, bodisi da jih vsled razumljivo popolno-
 ma indiferentnega zadržanja v narodnem oziru niso
 takoj spoznali, bodisi da jih potrebujejo za tolmače
 ali prevajatelje za slovenščino v skrajni sili.

Po stanju dne 1. januarja 1913 je bilo od pri-
 bližno 200 političnih uradnikov kakih 14 Slovencev
 in 186 Nemcev v slovenskem in mešanem delu deže-
 le, med temi seveda noben višji uradnik, noben o-
 krajni glavar; od 77 deželnih uradnikov sta bila 2
 Slovenci; na srednjih solah in na učiteljsku je bi-
 lo 72 Nemcev in 8 Slovencev, pri justični oblasti v
 slovenskih in mešanih sodnih okrajih 63 nemških in
 4 slovenski uradniki, pri državni železnici kakih 600
 Nemcev in 15 Slovencev, pri južni železnici 173 Nem-
 cev in 9 Slovencev, pri pošti 160 Nemcev in 5 Slo-
 vencev, pri davčnih uradih 102 Nemcev in kakih 8
 Slovencev.

Kdor je v privatnem občevarju govoril sloven-
 sko, ta je žalil Nemce, in kdor se je drznil v javno-
 sti klicati po pravicah za Slovence, tega je nemško-
 nacionalno časopisje razkričalo za nacionalnega hu-
 skača. Uradnik kajpada bi bil postal nemogoč, ako
 bi se bil drznil kaj takega storiti. Edino slovensko
 duhovščina je v velikem svojem idealizmu in z veli-
 ko, občudovanja vredno požrtvovalnostjo stala na
 braniku za svoj narod; zato pa so jo razkričali za
 veleizdajalsko, da bi jo diskreditirali in so planili v
 začetku vojske po njej, kakor obširno razpravlja in-
 terpelacija naših poslancev v državnem zboru. Edi-
 ni slovenski poslanec na Koroškem, Grafenauer, se
 je na Dunaju vsa leta mnogo trudil, pa vsa njegova
 prizadevanja so ostala brezuspešna. Kjerkoli je za-
 stavil svoje velike duševne vrline, kjerkoli je trkal,
 povsod mu je sledila senca nemškega nacionalca po-
 slanca Doberniga in onemogočila vsak vspeh. Kon-
 čno je moral v ječo, iz katere ga je rešila veleduš-
 nost presvitlega cesarja.

Na vse ponudbe slovenske javnosti za spravo z
 Nemci ni bilo nobenega odmeva. Nemški nacionalci
 so upali, da je ne bo treba, ker koroških Slovencev
 ne bo več dolgo. Obsojeni smo bili, da delimo usodo
 Gosposveškega polja, kjer so naši slovenski praded-
 je pred 500 leti še vstoličevali svoje kneze v našem
 slovenskem jeziku, sedaj pa je tam skoro že popol-
 noma zamrla slovenska govorica.

Nemškonalna politika si tudi v državnem
 zboru ni upala priznati tega, kar je uganjala doma
 na Koroškem s Slovenci. Zato je poslanec Dobernig
 na Dunaju v zbornici svoj čas imenoval dejstva, ki
 jih je šibal poslanec Grafenauer, bajke. Računal je
 pri tem, da takih dejstev nihče ne bo verjel, ker so
 v urejenih razmerah res neverjetna, nezaslišana. In
 Dobernig je na Dunaju izknajfal, doma pa se je na-
 daljevala politika neverjetnih dejstev.

Koroški Slovenci so bili pred vojno od nemško-
 nacionalne in vladne politike na smrt obsojeni. Se-
 danj pa nastopi v državnem zboru zopet nemški naci-
 onalec poslanec Marekhl in trdi: »Že pred vojsko se
 je uganjala s frazo o „tlačeni narodih“ frivolna i-
 gra.

Toda po vojni — te vere nam nihče ne vzame
 — čaka ves slovenski narod lepša bodočnost in tudi
 koroški Slovenci bodo kot polmrličji vstali iz narod-
 ne groblje in začeli dihati zrak zlate narodne svobo-
 de in samostojnosti.

Narodno združenje.

Iz krogov mariborskih rodoljubov se nam pi-
 še:

„Mi Slovenci smo danes tako
 združeni, kakor nikdar v zgodo-
 vini. Pri nas ni nesoglasja, vsi
 korakamo za istim ciljem, drug
 drugega spoštuje, izdajalcev ni-
 mamo, in to je naša največja to-
 lažba in sila.“

Tako je govoril dr. Krek v Pragi.

Te jedrnatе besede vsi z navdušenostjo podpi-
 semo. Saj je bilo vedno med nami ljudi, ki so se jim
 zdela nasprotja raznih strank malenkostna in so jih
 skušali premostiti in doseči narodno združenje. A
 edinstvo se vendar ni dala doseči.

V svetovni vojni pa, ko so šli sinovi vseh slo-
 venskih slojev z enakim navdušenjem v enako ne-
 varni boj za cesarja in dom, tedaj nas je začela ta
 skupna nesreča združevati tudi doma. Nezaupnost je
 začela ginevati in medsebojno spoštovanje je vsta-
 jalo.

Da pa so se prej skregani in nasprotujoči si
 bratje popolnoma spravili in si podali brez pridržka
 roke ter vstopili v isto bojno črto proti notranjemu
 sovražniku, k temu so največ pripomogli Nemci sami.
 V preiskovalnih zaporih so se sešli člani vseh
 slovenskih strank, vseh slovenskih slojev, ki so bili
 vsi na podlagi enakih krivičnih in podlih ovadb o-
 pljuvani, kamenjani in preganjani, tam so izginila
 med temi narodnimi mučeniki docela vsa politična
 nasprotja, ki so nas še do tedaj ovirala, braniti z
 združenimi močmi narodove pravice.

In to pobratimstvo, vzkliko iz enakega mučeni-
 štva, ne bo izginilo, pač pa bo izginilo vsako, tudi
 najmanjše nezaupanje, vsaka malenkostna občutli-
 vost; izginili pa mora seveda tudi vsaka osebna se-
 bičnost, ki navaja pod krinko skrajne radikalnosti
 vodo na svoj mlin in rodi odpon. Preko takih ljudi
 je treba iti na obeh straneh brezobzirno na — dne-
 vni red.

To narodno združenje, kojega prvi sad je de-
 klaracija o združenju vseh Jugoslovancev, je treba
 vedno in povsod povdarjati ne manj med izobraženi-
 ci, kakor med kmetskim in delavskim ljudstvom. Ča-
 si, ko smo se med seboj kavali in ravsali, so minu-
 li, te otroške boleznj smo srečno prebili, zdaj pride
 čas krepkega dela za skupne cilje, za avtonomijo slo-
 žnega jugoslovanskega naroda v okviru avstrijske
 države pod habsburškim žezlom.

Skrajno potreba je, da zbirajo poslanci ljudst-
 vo na javne in zaupne shode, kakor to delajo drugi
 narodi te dni, in tam navdušujejo narod za združe-
 nje vseh strank za skupne cilje. S to enotnostjo o-
 nemogočimo za vedno, da bi ostal slovenski narod,
 ki je vrgel o pravem času vsa razjedajoča nasprot-
 stva od sebe, politično razirgan v raznih kronovi-
 nah.

Mi dobro razumemo načelo Nemcev: „Divide et
 impera!“ (Deli in vladal boš!) A tok časa je postal
 temu načelu neizmerno nasproten. Načelo novega ča-
 sa se glasi: „Zberi raztresene narodo-
 ve ude in združi jih veno narodno o-
 noto, ki bo tvorila z enakimi enotami
 ostalih narodov skupno veliko zvez-
 no avstrijsko državo, v kateri bo vse-
 seljem bivala in jo z navdušenjem
 branila. Za nadvlado enega naroda
 nad drugim seveda vtaki zvezi ni no-
 benega prostora.“

Nova vlada v Avstriji.

Na Dunaju sestavljajo novo vlado. Polurađni
 dunajski „Fremdenblatt“ objavlja včeraj, dne 2. av-
 gusta, članek, kateri se peča s programom bodoče
 avstrijske vlade. Po „Fremdenblattovih“ poročilih bo
 glavna točka tega programa rešitev ustavnega vpra-
 šanja in sicer na podlagi narodne avtonomije in raz-
 delitev okrožij v monarhiji; ostale pa bi dosedanje
 deželne meje. Vsi narodi naj bi bili v novi vladi za-
 stopani. Naloga te vlade bi bila čuvati pravice po-
 sameznih narodov in jih strniti k skupnemu delu.
 Nova vlada bo skušala streti dosedanji sistem, po
 katerem so posebni narodi v svojo korist izigrali
 posamezne narode. V gospodarskem oziru pa bo no-

va vlada stremila za tem: 1. Da dobro uredi vojno ljudsko gospodarstvo za tisti kratek čas, kar še bo trajala vojna; 2. skrbeti hoče že sedaj za prehodno in 3. za sledečo mirovno gospodarstvo. Povisati hoče pridelovanje. Avstrijo hoče nova vlada tako preustrojiti, da bo močna skupna notranja fronta.

Poročila iz Dunaja, ki jih širijo nemški listi, pravijo, da vitez Seidler upa na podlagi dosedanjih pogaňanj s strankami zvariti državnozborsko delovno večino, ki bi razpolagala s približno 300 glasovi. Tej večini bi po mnenju nemških listov pripadal Nationalverband, nemški krščanski socialci in drugi nemški poslanci, Jugoslovani, Rusini, Poljaki in zmerni Čehi. V listih in poročilih z Dunaja se že tudi delijo ministriški sedeži med posamezne stranke. Tako pravi neko poročilo, da dobi Nationalverband 4, krščanski socialci, Poljaki, Čehi in Jugoslovani po 2, Ukrajinci in Romani po 1 ministra.

Ni sicer danes, dne 2. avgusta, ko to pišemo, nikakih podrobnih informacij od merodajne strani, a vendar smatramo prej navedene načrte o spremembi ustave, kakor si jih predstavljajo poročila nemških listov, in sestavo vlade po označenem ključu kot nekaj nemogočega in za nas Slovence in posebej še za Jugoslovane neizvedljivega ter nesprijemljivega. Naš cilj in naše zahteve so jasno in točno označene v deklaraciji z dne 30. maja t. l. v državni zbornici. — Praški intermezzo ni in ne bo skrhal naše krepke volje in poguma, da se hočemo tako dolgo boriti, dokler se naše upravičene narodne zahteve v polni meri ne uresničijo.

Načrt avtonomije, kakor ga načrtuje „Fremdenblatt“, po našem mnenju ne bi prinesel narodnega sporazumljenja; ravno tako tudi enostranska sestava novega ministristva ne bi rešila sedanjega položaja.

„Štajerčev“ shod.

(Dopis iz slovenjebistriškega okraja.)

Ptujski „Štajer“, oziroma njegov urednik Linhart, se kar peni od jeze, odkar se je začela avstrijska javnost zanimati za jugoslovansko vprašanje. Ne ve, kaj bi počel. Zdaj laže in obrekuje, zdaj zopet roti vlado in vplivne kroge, da ja ne dajo Jugoslovanom, kar jim gre. Zadnje nedeljo so sklicali štajercijanci shod v Ptuju, seveda v nemškem „Ver-einshausu.“ Prišli so skupaj sami Nemci in nemškutarji, torej sami najbolj zagrizeni nasprotniki slovenskega kmeta in slovenskih zahtev. Seveda je bil razgovor po veliki večini nemški, kakor poročajo listi. Za dušno hrano zborovalcev je skrbel bivši, socialdemokrat, zdaj nemškutar Linhart. Hudoval se je nad našimi delavnimi poslanci, ki mu preveč pridno in skrbno zastopajo koristi slovenskega kmeta in slovenskega naroda. Prepovedal je našim poslancem, potegovati se za pravice slovenskega ljudstva in slovenskega kmeta. Linhart je seveda zoper avtonomijo slovenskega naroda; on hoče, da naj nemškutarji še nadalje zatirajo slovensko ljudstvo; Linhart zahteva, da naj nemški uradniki še naprej stiskajo naše slovensko ljudstvo. Načelo ptujskih nemškutarjev je, da se naj slovenski jezik zatre, da slovenski jezik izgine iz vseh narodov, potem bi bil Linhart srečen.

Dasiravno se ptujski vsenemci in nemškutarji, ki so bili zbrani v nedeljo, kaj radi navdušujejo za Nemčijo in radi kličejo „Heil Hohenzollern!“, so pa vendar v nedeljo na shodu brzozjavno pozdravili tudi našega cesarja. Pa še v tem pozdravu se lažejo — Pravijo, da štejejo pristaši „Štajerca“ nad 100.000! „Štajer“, še nemške krave se ti smeji, če trdiš, da

imaš nad 100.000 pristašev! „Štajerc“ kot star nemškutar seveda ne želi združene Slovenije, ker v združeni Sloveniji za „Štajerca“ ne bo več prostora. Pa ubogi štajercijanci, le pomirite se! Naš presvitli cesar predobro pozna slovensko ljudstvo in on hoče dati temu zvestemu ljudstvu samoupravo; cesar želi, da si ljudstvo samo uredi šole, da slovensko ljudstvo dobi slovensko uradništvo. „Štajerc“, le miren bodi! Mi Slovenci bomo po želji našega vsem narodom pravičnega cesarja na svoji domači slovenski zemlji sami gospodarili brez „Štajerca“, brez Linharta, brez nemškutarjev in tujev!

Ker slovenski poslanci ne delajo po želji „Štajerca“, zato so dobili tudi „nezaupnico.“ Večje neumnosti si pač ne moremo predstavljati, kakor so jo s tem napravili nemškutarji! Kako pač morajo sedaj trepetati naši poslanci, ker jih nemškutarji ne marajo!? Ta nezaupnicenemškutarjev nasproti slovenskim poslancem izgleda ravno tako, kakor če bi italijanski Cadorna izrazil nezaupnico našemu Borojeviču, zato, ker ga je že desetkrat naklestil in ga ne pusti v — Trst! Bog daj norem pamet!

Na zborovanju seveda ni smel manjkati mario-borski Girstmeier Francel kot instruktor v gospodarskih zadevah. Kar je on zahteval od vlade, to smo zahtevali mi in naši poslanci že davno. (Ko bi bil Francel Girstmeier nepristranski zagovornik kmetijskih koristi, bi bil moral predlagati nezaupnico Ornigu in ptujskemu okrajnemu zastopu, ki delata proti slovenskemu kmetu, ker prodajata galico po 4 K in ker zahtevata, da žene vpoklicanih kmetov naj ne dobivajo podpore ter da se naj živini znižajo cene. Kaj ne, g. Girstmeier, na to ste gotovo pozabili?!

Kako bo kaj „Štajer“ o nedeljskem shodu la-gal, še ne vemo. Svetujemo mu pa, da se naj preveč ne razburja zaradi Jugoslovanov, ker njegova jeza jugoslovanski stvari nič ne škoduje. Linhartu pa bi se vendar utegnili razliti žolč, kar bi njegovo življenje spravilo v nevarnost. Sicer pa je Linhart že večkrat spremenil svoje prepričanje, dokler ni končno nastal iz socialnega demokrata ptujski nemškutar — morebiti bo šla ta metamorfoza naprej, da bo nekega dne postal iz ptujkega „Štajerca“ še navdušen „Jugoslovan“, kojega bo urejeval bivši — nemškutar Linhart.

Mirovni pogoji angleške mirovne stranke.

Angleška mirovna stranka, ki ji načeljujejo poslanci John Burns, Ramsay Macdonald, Snowden, Trevelyan in Ponkonby, je prejšnji teden objavila mirovni program, o katerem meni, da bi mogel služiti za podlago skorajšnjega, za vse vojskujoče se države zadovoljivega miru. Program se je uradno naznanil angleškemu ministristvu. Obsega te-le poglavne točke:

1. Belgija se mora zopet urediti kot neodvisna država.
2. Isto velja za Srbijo, Črnogoro in za Rumunijo.
3. Poljska postane popolnoma neodvisna država.
4. Glede Alzacije in Lotaringije. Trentina in drugih prepornih pokrajin se mora uvesti ljudsko glasovanje.
5. Nemške kolonije naj se Nemčiji vrnejo.
6. Avstro-Ogrska da vsem svojim narodom avtonomijo.
7. Po vojski ne sme biti gospodarskega bojkota in v vseh prekomorskih kolonijah mora veljati popolna trgovinska svoboda.

okoli leta 1900 so prišli do kalibra 50. Take dolge cevi izrabijo prizmatični smodnik mnogo bolje, podelijo izstrelku večjo začetno hitrost in z njo vred tudi večjo prebojno moč. Neverjetno velika je moč takih topov. Že leta 1892 je pognal 24cm Kruppov top 215 kg težko kroglo v 70" čez 20 km daleč; pri tem je dosegla krogla višino 6540 m. Kaj da to pomeni, ti bo jasno, ako se zmisliš, da se dviga Chimboraco le 6421 m, in Mont Blanc samo 4810 m visoko. Za naboj je bilo treba 115 kg prizmatičnega smodnika.

Drugi Kruppov top, 42cm s 14 m dolgo cevjo, zažene 1000 kg težko kroglo s pomočjo 410 kg prizmatičnega smodnika 8850 m daleč z začetno brzino 400 m na sekundo. Lafeta tega orjaka tehta 68.000 kg in aparat za montažo ravno toliko. Krogla ima v sebi 12.5 kg razstreliva in prebije v daljavi 1 km železno ploščo 108 cm debelo, v daljavi 2 km še vedno 92 cm debelo. Kako silno drag pa mora biti tak strel, če pomislimo, da vzdrži fak top le 75—80 strellov.

Čudovita izpopolnitev topov so brzostrelni topovi. Tem se imajo zahvaliti Japonci v prvi vrsti za svoje vsepehe proti Kitajcem leta 1895 v bitki ob izlivu reke Jalu. Na eni sami kitajski oklopnici so našli 200 lukenj, na drugi 120 od topovskih krogel. Ti brzostrelni topovi dajo na minuto 50 in več strellov, a starega, črnega smodnika ne morejo rabiti, hoče se jim modernega, brezdimnega.

Moč črnega smodnika je, kakor smo videli na gornjih zgledih, silno velika. Kadlar eksplodira 1 kg 70%nega črnega smodnika, tedaj razvije veliko silo 219.000 kg-m in pusti 564 g dima za seboj. Kako pa si imamo razlagati to silno moč?

8. Vsaka vojna odškodnina odpade. Vse vojskujoče se države pa morajo skupno preskrbeti svote, da poravnajo in popravijo škodo v tistih krajih, ki so vsled vojske največ trpeli.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču polagoma prodiramo čez Bukovino in Galicijo v Besarabijo in Podolijo. Naši od treh strani obkoljujejo Černovice. Mogoče, da bo bukovinsko glavno mesto tedaj, ko bodo naši čitatelji dobili „Stražo“ v roke, že v avstrijski posesti. Severno od Černovic korakoma prodiramo čez obmejno reko Zbruz v Rusijo in vedno bolj razširjamo odprtino, ki smo jo vsekali v rusko črto. Pri Brodiju imajo Rusi zaseden le še ozek pas gališkega ozemlja. Dalje proti severu se položaj ni spremenil. — Iz Rusije prihajajo po nemških listih dan za dnevom poročila o nemirih, ustaji, revoluciji in sličnih dogodkih. Jasnega položaja, kako je sedaj v Rusiji, pa je težko dobiti. Da vlada tam velik nered, je res.

Naše prodiranje v Bukovini.

Naše zmagovalne čete prodirajo nevdzrdno vedno globokeje v Bukovino kljub srditemu ruske-mu odporu zlasti v goratih delih dežele. Prodiranje naših čet je osredotočeno v smeri proti glavnemu mestu Bukovine proti Černovicam, proti dolini Radauc in proti mestu Seret. Na gorski planoti med rekama Dnjester in Prut se Rusi krčevito ustavljajo našemu prodiranju toda postojanka za postojanko pade v našo oblast. Naš plen v Bukovini postaja od dne do dne večji. Vplenili smo zlasti velikanske zaloge železniških vozov napolnjenih z živili in mnogo drugih vojnih potrebščin.

Ruska narodna skupščina sklicana v Moskvo.

Po poročilih iz Petrograda bo takoj, kakor hitro bo urejena sestava novega ministristva, sklicana narodna skupščina v Moskvo. V tej narodni skupščini bodo zastopani vsi sloji ruskega prebivalstva, kot zastopniki delavstva, vojaštva, bank, poljedelstva, znanstvenih zavodov in raznih družtev. Zborovanj narodne skupščine v Moskvi se bo udeleževalo 850 članov.

Na drugih bojiščih.

Na francoski fronti se bije te dni tako krvava bitka, kakoršne ne pomni svetovna zgodovina. Na angleškem delu bojišča ob reki Yser in Lys je sovražni naval proti nemškim postojankam najhujši. Angleži so glede moštva in artilerije trikrat močnejši kot nemška armada. Nemci se branijo na življenje in smrt. Prvokrat so sedaj stopile ameriške čete v boj in sicer na bojišču ob Mozi. Na drugih bojiščih položaj nespremenjen.

LISTEK.

Smodnik.

Spisal prof. Fr. Pengov (»v Mentorju«).

(Konec.)

Iz njega se je razvil, pa ga kmalu tudi popolnoma izpodrinil prizmatični smodnik, čigar glavna prednost je počasno izgorevanje; kljub temu pa pride sila razvitih plinov popolnoma do veljave zato — ker so podaljšali topovske cevi in se mora topovska krogla zato dalje časa muditi v njih, s tem je pa tudi plinom dana priložnost, da porabijo nad kroglo vso svojo silo. Ta sila ni toliko sunek, kot pri drobnozrnatem smodniku, ampak bolj poriva in potiska. Tudi za razstreljevanje rabijo v večji meri stisnjeni smodnik; ta ima navadno obliko cilindra, čigar podolžna osnica je pa izvrtana, da more sprejeti vase vžigalno vrvice.

Vrhunec razvoja je doseglo proizvajanje črnega smodnika leta 1882 v rvjvem prizmatičnem ali čokoladnem smodniku. Sestavljen je bil iz 78 delov solitra, 19 delov slabo žganega oglja in 3 delov žvepla. Vsled majhne množine žvepla je povzročal tudi precej manj dima. Vse države so ga rabile za težko topničarstvo, dokler ga ni izpodrinil moderni, brezdimni smodnik.

Do 80 let preteklega stoletja so izdelovali topovske cevi s kalibrom 18—25, to se pravi, cevi so bile 18—25krat daljše od premera (kalibra) krogle. Že leta 1882 pa so jeli daljšati cevi na kaliber 32—35 in

Če vržeš malce solitra na tleč kosec oglja, tedaj se razpuhne s silo; če napojiš oglje ali bombaževino s solitarjevo raztopino, tedaj dobi blago lastnost, da tli posušeno naprej, če si ga vžgal. Solitar daje torej oglju in drugim telesom lastnost, da z lahkoto in urno gore.

Solitar je zelo bogat kisleca. Znano ti je pa, da je ravno kislec tisti plin, ki vzdržuje gorenje; saj gorenje oglja, premoga ali lesa ni nič drugega, kot spajanje kisleca v zraku z oglencem v gorivu, pri čemer nastaja plinasta ogljenčeva kislina, ki odhaja v zrak. Če kisleca ni, oglje ne more goreti. Le nabaši oglja v močan železen lonec, ga dobro stolči in potlači, nato pa prižgi pri vrhu. Ne bo ti gorelo. Če pa natlačiš v isti lonec zmes stolčenega oglja in solitra, ki obstoji skoro do polovice iz kisleca, in jo prižgeš, ti bo zgorela prav do dna. Stoletna izkušnja uči, da posebno zmes solitra, oglja in žvepla zgori tako živahno in urno, kakor zgori pri šolskem eksperimentu kosec tlečega oglja v čistem kislecu s sijajnim žarom in veliko naglico.

Ako vjamemo v pripravnih posodah pline, ki nastanejo pri eksploziji smodnika, in jih zmerimo, pa najdemo, da da 5 g smodnika skoraj 1 liter plina. Če dalje zmerimo toplino, ki nastane pri razpoku, jo najdemo okoli 3000 do 5000 stop. C.

Fizika nas uči, da se vsak plin, ki ga segregemo za 1 stop. C. razširi za 1 273inko svoje prostornine, to se pravi: 1 liter plina pri 0 stop. C zavzame segret na 273 stop. C ravno 2 litra prostora. Plin, ki nastane iz 1 litra smodnika, potrebuje pri navažnem zračnem tlaku, pri 1 atmosferi, 300 litrov prostora; ker pa nastane ta plin bliskoma, v ozko o-

Politične vesti.

Štajercijanci so imeli v nedeljo, dne 29. jul. v Ptujju zborovanje, na katerem je bivši socialdemokrat Linhart vihtel meč nad našimi poslanci in našimi cilji. Celo zborovanje je bilo čisto navadno slepilo in varanje javnosti. Graški »Arbeiterwille« piše o tem zborovanju: »Nerodnemu šarenju ljudi okoli župana Orniga in Linharta pač ne bo nihče nasedel, saj je znano, da od nemških nacionalcev ustanovljena in z njihovim denarjem vzdrževana štajercijanska stranka ničesar ne pomeni in od »stotisoč članov« se morajo pač zadnje tri ničle prečrtati. Vse skupaj je nesramen poskus slepiti javnost in cesarja o razpoloženju Slovencev in bedasta agitacija proti narodni avtonomiji, katero nemški nacionalci za Češko zahtevajo, za Štajersko pa odklanjajo, čeprav je le povsod ali pa nikjer mogoča.« Ornig in »Volksrat« sta najela »velepolitika« Linharta, da strmoglavi ne samo naše poslance, ampak vrže tudi celo narodno avtonomijo v koš. Zato so šnopsarji in renegati izrazili slovenskim poslancem nezaupnico. In sedaj se že trese ves slovenski svet pred močnim Linhartom! Ornig in Linhart bosta odslej gotovo povabljeni na Dunaj, kadar bodo sestavljali novo vlado ali iskali ministre!

Skupne seje nemških »Volksratov«. V nedeljo, dne 29. julija je bila v ljubljanski kazini skupna seja nemških »Volksratov« iz Kranjske, Koroske, Primorja in Spodnje Štajerske. Udeležil se je seje tudi poslanec Marckhl. Pod predsedstvom dr. Ambroschitscha iz Celja so razpravljali »pereča« politična vprašanja, zlasti zahteve jugoslovanskih politikov in nova vodilna načela nemškega »Nationalverbanda«. O teh so izražali gospodje precej ostro. Govorili so »zastopniki vseh ozemelj« od Maribora do Trsta. Vendar pa še niso prišli na jasno, kakor poroča »Tagespost«, zato bo nova skupna seja v Mariboru. Tam hočejo priti na »čisto«.

Čehi in Slovenci. »Pravo Lidu« prinaša izpod peresa dr. Soukupa daljši članek o potovanju dr. Korošca in dr. Kreka v Prago. Dr. Krek se je baje v uradništvu češko-socialdemokratskega lista »Pravo Lidu« izjavil zelo ostro radi postopanja Čehov napram jugoslovanskima zastopnikoma. Odločno je odklonil sumničenje, kakor da bi bila jugoslovanska poslanca vladna agenta. Jugoslovani niso prišli v Prago na nikako slavnost, ampak na resno delo. Toda, kar se je zgodilo, je sleparstvo. Ne zamerite, da tako govorimo. **Mi Slovenci smo danes tako združeni kot nikdar v zgodovini.** Pri nas ni nesoglasja, vsi korakamo za istim ciljem, drug drugega spoštujemo, izdajalcev nimamo, in to je naša največja tolažba in sila. Kaj tacega, kakor pri vas, je pri nas nemogoče. Želeti bi bilo tudi pri vas tako soglasje tako medsebojno spoštovanje.

Kaj bo s Poljaki? Načelstvo Poljskega kluba je baje v Krakovu v neki tajni seji sklenilo, da bo radi nastalih razmer prekinilo razmerje do ministrskega predsednika viteza Seidlerja. Glavni

mejenem prostoru (topovska ali puškina cev, vdolbina v skali) in zraven še pri neznanu visoki temperaturi, zato si boš lahko razlagal siloviti mehanični učinek njegove eksplozije in rabo smodnikovo kot strelivo, oziroma kot razstrelivo.

Smodnik se pa ne rabi samo za vojsko, za lov in za industrijo, tudi za zabavo služi smodnik v umetnem ognju, redkeje v tej obliki resnim namenom kot signal v vojski in ob nesrečah na morju. Kot umetni ogenj rabimo le smodnik v obliki moke. Med najbolj priljubljene in vsled svoje mnogoličnosti tudi najlepše umetne ognje spadajo rakete. Ako zažeš vložek (basanje, polnilo) v raketnem patronu (ovoju), ti sfrči raketa s precejšnjo silo v zrak, goriče polnilo pa brusi medtem žvahnno iskro ali tudi zvezde, svetle krogle od sebe in zaznamuje tako pot rakete. To basanje obstoji v pirotehniko iz smodnikovega prahu in različnih primesi.

Če prideneš smodniku železnih opilkov, dobiš pri vžigu krasno prskajoče bele iskre, bakreni opilki dajo zeleno, cinkovi pa modro barvo, kuhinjska sol pobarva plamen rumeno, solitnokisli stroncijan breškinordeče. Saje, smodnikov prah in solitar napravijo rumene iskre čarnolepega zlatega dežja in zvezde pri raketah. V umetnem ognjarstvu igra zelo važno vlogo klorovokisli kali (kalijev klorat), o katerem je sicer znano, da gori še mnogo burneje nego solitar. Če hočeš napraviti vložek iz njega, moraš potrebne sestavine zmešati s špiritom skupaj in posušiti na zraku; ob suhem mešanju boš le redkokdaj užel nenadni eksploziji. Sicer pa, če nisi v teh nevarnih rečeh že precej vešč, te prosim, roko proč od smodnika!

vzrok opozicijskega poljskega stališča je iskati v Pilsudskijevi aferi in zahtevi po civilnem namestniku v Galiciji. Poljaki silno zamerijo naši vladi, posebno grofu Černinu, da ni znal preprečiti aretacije brigadirja poljskih legionarjev generala Pilsudskega v Varšavi in njegovih tovarišev. S to afero se je med Poljaki v novi Poljski, in posebno tudi v Avstriji in Prusiji oživela še večja narodna zavest in okrepilo sovraštvo napram Nemcem. Poljaki vidijo, da gredo niti politike, ki je nasprotna poljski narodni politiki preko Berlina na Dunaj. Vsled tega tudi nimajo posebnega veselja vstopiti v vlado, ki noče v polni meri izpolniti poljskih narodnih zahtev. Narodna struja v Poljskem klubu je vedno močnejša.

Hrvatski sabor zopet zboruje. Dne 31. julija je pri razpravi o indennitetni predlogi govoril podban dr. Krisković in je obljubil, da bodo Hrvati kot plačilo za junaško brambo domovine dobili več svobode, pred vsem splošno, enako in tajno volilno pravico. — Poslanec Budislavljević je dne 1. avgusta navdušeno govoril za združitev vseh avstro-ogrskih Jugoslovancev. Razrušiti se mora zveza med Hrvatsko in Ogrsko. V istem smislu je govoril tudi poslanec Novak. Razprava o indenniteti se te dni nadaljuje.

Novi minister za Hrvatsko. Sedanji civilni adlatus za Bosno dr. Unkelhäusser bo v najkrajšem času imenovan za hrvatskega ministra. Na njegovo mesto stopi sekcijiski šef v skupnem in nančnem ministrtvu Maks pl. Gjurković.

Nemški kancelar na Dunaju. Dne 1. avgusta je dospel nemški državni kancelar Michaelis na Dunaj, kjer se vršijo te dni važna posvetovanja med avstrijskimi, nemškimi in madžarskimi državniki

Tedenske novice.

Za stolnega prošta mariborskega kapitlja je bil dne 1. avgusta t. l. slovesno inštaliran ml. g. dr. Martin Matek, dozda stolni kanonik in ravnatelj kn. šk. ordinariatske pisarne. Novemu proštu prav iz srca čestitamo in mu želimo, da ga ljubi Bog krepi in podpira v njegovi težavni službi!

Duhovniške spremembe. Prestavljeni so naslednji č. gg. kaplani: Josip Dušič iz Kozjega v Trebnju, Anton Kuhar iz Ljubnega k Sv. Martinu na Paki, Martin Kozar iz Loke pri Zidanem Mostu k Sv. Lenartu v Slov. gor., Anton Bratkovič, ki je bil zavoljo bolezni v začasnem pokoju, v Leskovcu, V. Jastrobnik, bivši vojni kurat, na Ljubno v Savinjski dolini. Na novo nastavljeni so naslednji č. gg. novčmašniki: Martin Cepin pri Sv. Juriju ob juž. ž., Alojzij Mešiček v Kamnici pri Mariboru, Alojz Pirš v Zalcu, Franc Rakun k Sv. Emi, Janko Kljun v Selnici ob Dravi, J. Lužar v Loki pri Zid. Mostu, Ernest Vidic pri St. Juriju v Slov. gor. in Leopold Amen v Slivnici pri Celju. — Za provizorja na Remšniku je imenovan tamošnji kaplan č. g. Matko Krevh.

Visoko odlikovanje slovenskega generala. Vitezki križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo in z meči je dobil general major **G u s t a v G l o b o č n i k**, naš rojak iz Rajhenburga ob Savi.

Visoko odlikovanje naših vojskovodij. Naš cesar je podelil armadnemu poveljniku pl. Böhm-Ermolli, kojega armadni skupini se je v vzhodni Galiciji posrečilo predreti rusko fronto in skoro docela zopet osvoboditi Galicijo, najvišji vojaški red komanderni križec Marije Terezije in načelniku njegovega generalnega štaba, generalnemu majorju Bardolfu pa veliki križec Franc Jožefovega reda z vojnim okraskom in z meči.

Iz justične službe. Za okrajne sodnike so imenovani sledeči sodniki: Dr. O. Ilanig pri Sv. Lenartu v Slov. gor., dr. Ivan Holly v Cmureku, dr. Rudolf Altziebler v Ormožu, dr. Rudolf Kristl v Brežicah, Franc Pečnik v Šmarju; za deželno sodnega svetnika je imenovan okrajni sodnik v Celju, dr. V. Stepischnegg.

Jubilej Jugoslovanske akademije. V soboto, dne 28. julija, dopoldne ob 11. uri, se je vršila v Zagrebu v veliki slavnostni dvorani Jugoslovanske akademije slavnostna seja povodom 50letnega jubileja. Sejo je otvoril predsednik dr. Tomo Maretič, tajnik profesor dr. Juraj Majcen je prečital udanostno izjavo, v kateri se tudi naznanja, da je akademija sklenila tem slavnostnim povodom, ustanoviti razred za lepe umetnosti, da tako razširi svoje znanstveno delovanje tudi na lepe umetnosti. Na udanostno izjavo je došel odgovor cesarja in kralja, cesarice in kraljice, ki zagotavljata najživahnejši interes za prizadevanja Jugoslovanske akademije. Nadškof dr. A. Bauer je poročal v slavnostnem govoru, da daruje

za sedaj za IV. razred umetnosti **svoto 10.000 kron.** Nato sta govorila oba tajnika dr. Majcen in dr. Manojlovič. Došlo je veliko čestitk. Odkriti sta bili dve spominski plošči, zvečer je bila v narodnem gledališču svečanostna predstava. »Dubravki.«

Odstop generalnega ravnatelja južne železnice. Iz Dunaja poročajo, da je odstopil generalni ravnatelj južne železnice dr. vitez Weeber. Izjavi je, da odstopa po natančnem prevdarku.

Povišanja kaznilničnih uradnikov. Vedja justičnega ministrstva je oskrbnika moške kaznilnice v Kopru, sedaj v Mariboru, imenoval za kaznilničnega ravnatelja, učitelja mariborske kaznilnice g. Antona Uhojnc pa je povzdignil v X. činovni razred.

Iz državne gozdarske službe. Gozdarski nadkomisar v Celju, Oton Paul, je imenovan za gozdarskega svetnika istotam.

Razpuščen občinski zastop. Štajersko cesarsko namestništvo je razpustilo občinski zastop občine Ključarovci v ljutomerskem okraju, ker je postal vsled vpoklicev odbornikov v vojaško službo nesklepčen. Občinske posle bo oskrboval dosedanji župan Franc Sagaj.

Ustavljen poštni promet. Poštni promet čez Grobelno—Rogatec—Pregrado je popolnoma ustavljen. Pošto prevažajo po zelo velikih ovinkih. Vsi časopisi in tudi zasebna pošta prihaja z večdnevno zamudo. Poštna uprava, kje si?

Porotna sodišča. Občinam je naročeno, da morajo takoj sestaviti prvotne imenike porotnikov in jih najmanj za 8 dni razpoložiti na javen vpogled. Občinski načelniki morajo poslati pregledane imenike najkasneje do srede septembra, popravljene pa do srede oktobra 1917 na okrajna glavarstva. Okrajna glavarstva in občine z lastnimi štatuti morajo prvotne imenike predložiti predsedniku sodišča I. inštanice najkasneje do konca oktobra. Letni imeniki naj se sestavijo kakor hitro mogoče. Sestavitev letnega imenika se mora nemudoma javiti justičnemu ministrtvu. Ta naredba ne velja za Goriško in Gradiško, Istro, Trst in okolico in za okrožja Trident in Rovereto.

Snemanje zvonov. »Sl. N.« poroča: Ta teden bo vojaška oblast začela (na Kranjskem) snemati še ostale zvonove, kar se občinstvu tem potom naznanja.

Novi, uradni potom izdane vojne dopisnice. Od 1. avgusta t. l. nadalje so dopustne v prometu k armadi na bojišču samo nove iz sivega papirja izgotovljene vojne dopisnice, dočim so za promet o d a r m a d e n a b o j i š č u še nadalje veljavne sedanje iz roza-papirja narejene vojne dopisnice. Zasebnim potom izdane vojne dopisnice so le tedaj dopustne, če so uradno izdanim dopisnicam tako glede na barvo kakor glede na besedilo popolnoma enake. Vojne dopisnice, ki ne ustrezajo tem določbam, so izključene iz poštne prometa.

Kontrola vojašine oproščencev. Vojaška oblast je izdala nove odredbe glede vojaških oproščencev. — Glavna določila so: Kar tiče prijave oproščencev, naj se še naprej oprostite, so te osebe nadalje oproščene, dokler se ne bo odločilo o posameznih prošnjah in so dobili o začasni oprostitvi tudi potrdilo. Rok, ki je v teh potrdilih razviden, ima le namen, da se zabrani, da bi dotičniki bili pri evidenčni prezrti, in se jim pri pravočasni priglasitvi, ki pa ne sme izostati, od strani politične oblasti podaljša. Če je pa oproščencev obveščen, da se podaljšanje odklanja, oziroma da se je oprostitev razveljavila, mora dotičnik v vseh odločnostih odrediti pod orožje. Politične oblasti takim osebam ne smejo dovoliti, da bi še čakale, če se je tudi vložila zanje nova prošnja. Glede na prošnje za nove oprostite so politične oblasti pooblašene, da pod pogojem resnično neobhodne potrebe dovoljujejo čakalno dobo v potrebnih izmeri, a ne dalje kakor do dne 30. septembra 1917, oziroma, da čakalno dobo podaljšajo in izstavijo o tem potrdilo. Vojakom na dopustu se glede na to, če pripadajo armadi na bojišču ali četam v zaledju, ne more nikdar dovoliti čakalna doba.

Junaštvo mariborskega prostovoljnega strelskega bataljona. Armadni poveljnik soške fronte general pl. Borojevič je poslal štajerskemu cesarskemu namestništvu sledeče pismo: »Vzradoščen nad vspehi in posnemanja vrednim zadržanjem mariborskega prostovoljnega strelskega bataljona v deseti laški ofenzivi pošiljam izveček iz vojnega poročila. Prebivalstvo domovine tega hrabrega bataljona sme zreti s ponosom na svoje hlabre sinove, ki se prostovoljno vojskujejo za našo domovino.«

Sleparstva pri nakupovanju živine. V Feldbachu so zaprli tamošnjega živinskega nakupovalca Davida, ker je zakrivil večje število sleparstev. Sedaj se je še pa tudi dognalo, da je bil v ta sleparstva zapleten še tudi tamošnji višji živinozdravnik dr. J. Ganselmaier, katerega so istotako vtaknili pod ključ.

Gospodarske novice.

Letošnje najvišje žitne cene. Za raznovrstna žita letošnjega pridelka so določene sledeče najvišje žitne cene in sicer pri oddaji vojno-žitno prometnemu zavodu: Za meterski stot pšenice ali pire 40 K, rži 40 K, ječmena 37 K in ovsu 36 K. Za sorzico ali mešano žito velja cena, ki je določena za najcenejšo dotično vrsto žita. Kdor odda pšenico ali rž najpozneje do 15. novembra t. l., dobi vrhutega še nagrado po 2 K za vsak meterski stot.

Dovoljenje za prevažanje sadja. Urad za ljudsko prehrano naznanja, da se sme od 30. julija nadalje prevažati sadje po pošti, po železnicah itd. v množini od 50 kg in več samo tedaj, če da tozadevno dovoljenje dotična okrajna politična oblast.

Razne novice.

Znaki časa. Danes so poroke mladih in nevednih parov nekaj navadnega. Nekod se je poročila nežna gospica, pa ni znala nič o kuhanju, nič o gospodinjstvu. Pač pa je izvrstno razumela sitnarije s služkinjo. Ko prinese nekoč služkinja mladi, modernejši gospej iz trga prav mala jajca, jo gospa modro zavrne, rekoč: „Ta jajca nesi nazaj! Morajo še ležati nekaj dni v gnezdu, da bodo postale večje!“

Nemški državni kancler dr. Mihaelis pred maturo. Mihaelis je bil na gimnaziji precej slabo podkovan v starih jezikih. Profesor latinščine mu je rekel nekoč: Kdor napravi maturo, temu je odprt ves svet. Ta lahko postane vse, tudi minister, celo državni kancler. Na Vas, Mihaelis, pa se to ne nanaša. Ves razred se je smejal — sedaj pa je Mihaelis nemški državni kancelar.

Zatajena kava in sladkor. Iz Budimpešte poročajo, da je uvedena kazenska preiskava proti tvrdki Blitz & Braun, ker je zatajila in skrila zalogo kave in sladkorja v vrednosti 220.000 K.

Dopisi.

Maribor. Mestni magistrat še vedno razglasa vse svoje naredbe in odloke edino v nemščini. V Mariboru prebiva sedaj najmanj 20.000 Slovencev; v Mariboru prihaja z dežele večinoma slovensko prebivalstvo, ki ne razume mariborskega mestnega uradnega jezika in ne njegovih ukazov glede najvišjih cen itd. Odločno zahtevamo, da se vsi razglasi, ki se tičejo javnih zadev, prehrane itd. odslej objavljajo tudi v slovenskem jeziku.

Maribor. Narodna društva v Mariboru prirredijo v nedeljo, dne 19. avgusta 1917 v proslavo prvega rojstnega dne po nastopu vlade Njegovega Veličanstva cesarja Karla I. slavnost v spodnjih prostorih Narodnega doma v Mariboru s sledečim vsporedom: 1. godba, 2. petje, 3. slavnostni govor (profesor dr. A. Medved), 4. tombola (karte po 50 v, dobitki v prvi vrsti živila), 5. prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 50 v. Čisti dobiček je namenjen invalidom in sirotam po padlih vojaki mariborskega okraja.

Rošpoh pri Mariboru. Žetna komisija je sklenila sledeče: 1. Hoja po potih čez polja, travnike, sadosnike, vinograde in gozde je za čas vojske strogo prepovedana. 2. Po 8. uri zvečer do 6. ure zjutraj sme hoditi po poljih, travnikih, sadosnikih, vinogradih in gozdih le posestnik sam. 3. Vsak, ki nosi ali vozi poljske pridelke, sadje, grozdje itd. se mora izkazati z uradnim potrdilom, odkod da ima to blago.

Šmiklavž pri Hočah. V ponedeljek, dne 30. julija zvečer je gostilničar Janez Pauko ustrelil s puško (naboj je imel 40 šiber) kmetskega sina Jakoba Vauhnik. Zadel ga je na desno stran glave in prsi. Bil je pri priči mrtev. Umorjeni je bil star 28 let in se je nahajal na dopustu. Pauko se je sam javil orožnikom, ki so ga izročili mariborskemu okrožnemu sodišču. Vzrok umora: Vauhnik bi bil rad poročil Paukotovo hčer.

Oplotnica. Za »Slov. Stražo« je plačala Antonija Sparakelj, ki je obrekovala načelstvo posojilnice, 10 K.

Sv. Jurij ob juž. žel. Naš rojak desetnik Fr. Žličar, bivši gostilničar v »Kat. domu«, ki se zdaj zdravi v bolnišnici v Olomucu, je odlikovan z veliko srebrno svetinjo na hrabrostnem traku.

Celje. Naš župan je nastopil večtedenski dopust. Za dobo odsotnosti ga bo nadomestoval podžupan Karel Tepej. Tukajšnji nemški listič je zelo potr, da se najde v raznih nabiralnikih za nem-

ška bojna društva komaj nekaj vinarjev prispevkov, največji prispevek je pa bil v nabiralniku v gostilni »Deutsches Haus« namreč celih — 90 vinarjev!

Vransko—Sv. Uršula. V zahvalo za izprošeni blagodejni dež in v druge domoljubne namene poromamo dne 9. avgusta čez Homec, Grad, Sele na Sv. Uršulo, kjer bo na Lovrenčevo, dne 10. avgusta skupno z vrlimi Korošci sv. opravilo. Vračali se bomo pa na Sv. Križ pri Belih vodah, kjer se bo isti dan ob najstih sv. opravilo.

Videm. Sedaj se je napovedala prva rekvizicija žita v občini. Že sedaj se ne dela po drugem kakor K ključu. Koliko kletve še bo, če se bo tako samoljubno predpisovala oddaja, eni se izpuščajo, drugi gulijo do kože.

Černovice padle.

Ob sklepu uredništva smo dobili telefonično poročilo, da je glavno mesto Bukovine, Černovice, padlo zopet v naše roke.

Vinski kamen,

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho sadje, smrekove storže, spleh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vreč kupi vsako množino veletrgovca ANTON KOLENC, CELJE 581

Općinska Štedionica u Drnišu (Dalmacija).

Hranilne vloge koncem l. 1916. K 1.137.683,37
Rezervni zaklad „ „ 95.180,92
Obrestuje hranilne vloge koncem vsakega polletja s

4 1/2 % brez odbitka.

Občina Drniš jamči za varnost s celo svojo davčno močjo in z vsem svojim premoženjem, vrednim **10 milijonov.**

Hranilnica je pod državnim nadzorstvom. Zavod uživa pupilarno varnost ter se vsled tega sprejemajo tudi vloge mladoletnih, sirotinskih in cerkvenih zakladov.

Podeljuje amortizacijsko hipotekarna posejila po 6 %.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omslenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejeme.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obročih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2 %.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848,40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

„Enoadstropna hiša, na najlepšem prostoru ličnega trga na Spodnjem Štajerskem, ob železni ci pripravna za vsako obrt, se proda pod ugodnimi pogoji. Zraven hiše vrt in hlev.“ Hranilnica in posojilnica v Sevnici. 77

Lončarskega pomočnika, ki bi hotel izdelati 1000 svinjskih loncev (kropnjače) sprejme takoj proti dobremu plačilu Jurij Kajba, lončar, Gornja Polskava, Štajersko. 71

Posojilnica v Mariboru (NARODNI DOM)

razpisuje za šolsko leto 1917/18 ustanove v znesku 400 K za obisk c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani.

Prošnje, katerim se naj priloži domovnica ali krstni list ter zadnje šolsko spričevalo, se morajo vložiti do **15. avgusta 1917** pri Posojilnici v Mariboru (Narodni dom).

Pri podelitvi ustanove se bode oziralo v prvi vrsti na prošnjike iz mariborskega okraja. Ravnateljstvo.

Razglas.

S 15. julijem 1917 se je v Mariboru ustanovilo

glavno zastopstvo

niževavstrijske in rentne deželne življienske zavarovalnice

Zavarovalnica prevzame zavarovanje na doživetek in smrt, otroške dote, rentno, ljudsko, nezgodno, kakor tudi zavarovanje jamstvene dolžnosti in zavarovanje poškodovanja vodovodov.

Sposobni potovalci kakor tudi krajevni zastopniki se sprejmejo. 71

Za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.

VINA bela, rdeča in črna (dalmatinska) od 56 l naprej po povzetju prodaja in razpošilja tvrdka **F. CVITANIC** vdova **V MARIBORU**, Šolska ulica št. 5.

Krojarski mojster

Leopold Supanec

naznanja pred duhovščini, da je svojo krojaško obrt preselil v svojo lastno hišo, Malteserjeva ulica št. 13 v Melju in se priporoča za vsakovrstno izdelovanje oblek. 69

Iščejo se pošteni in dobri starši v Savinjski dolini, ki bi vzeli za svojega 5 letnega fanteka v popolno oskrb proti mesečnem plačilu, dokler oče živi in fantek bo imel lepo doto. Za poudrbe se prosil, na upravnistvo „Straže“ pod „Dobro mati št. 72“.

VINO

belo (tudi za sv. maše), rdeče in črno dalmatinsko od 56 litrov naprej razpošilja po povzetju

A. OSET
p. GUSTANJ, Koroško.

IZGUBILA

se je bila 11. julija med franciškansko cerkvijo in glavnim kolodvorom v Mariboru listnica z denarjem v znesku 16 K in važna pisna, ki nimajo na fitega, kdor je listnico našel, nobene veljave. Pošteni najditelj mi jo naj vrne proti lepi nagradi. Kaiser Jožef, posestnik Brestrnica 88 pri Mariboru. 574